

Polisen i Sverige: hjälp i nöd och hjälp i vardagen

Berättelse

Polisen i Sverige är en statlig myndighet som heter Polismyndigheten. Den lyder under Justitiedepartementet, alltså under regeringen. Polisens uppdrag är brett. Polisen ska förebygga brott, det vill säga försöka stoppa brott innan de händer. Polisen ska också utreda brott som redan har skett och hjälpa människor som behöver det. Regeringen ger polisen mål, till exempel att polisen ska synas lokalt, skapa trygghet och ge god service till medborgarna.

För dig som bor i Sverige är två telefonnummer särskilt viktiga att känna till. Det första är 112. Det ringer du när det är akut, alltså när ett brott pågår eller när det är fara för liv eller egendom. Numret 112 går till SOS Alarm, som svarar dygnet runt och kopplar vidare till rätt hjälp, till exempel polis, ambulans eller räddningstjänst. Att ringa 112 är gratis. Det är därför viktigt att man bara ringer 112 i riktiga nödlägen, så att de som verkligen behöver hjälp får svar snabbt.

Det andra numret är 114 14. Det ringer du i ärenden som inte är akuta. Du kan till exempel ringa för att anmäla ett brott som redan har hänt, för att lämna tips eller för att ställa en fråga. Numret är öppet dygnet runt, alla dagar i veckan. Många anmälningar kan du också göra direkt på polisens webbplats, polisen.se, eller genom att besöka en polisstation.

Polisen gör mer än att arbeta med brott. Det är nämligen polisen som utfärdar pass och nationellt id-kort. Att utfärda betyder här att tillverka och lämna ut. Vill du ha ett pass bokar du en tid och besöker en passexpedition på en polisstation. Här är det viktigt att veta en sak: pass och nationellt id-kort via polisen gäller bara svenska medborgare. Den som är ny i Sverige och ännu inte är medborgare får alltså inte dessa handlingar av polisen, utan måste vända sig till andra myndigheter för sina dokument.

Tappar du bort ditt pass eller id-kort, eller blir bestulen på det, ska du anmäla det till polisen. Då kan polisen spärra handlingen, så att ingen annan kan använda den. På så sätt skyddas du om något försvinner.

Polismyndigheten är ganska ny i sin form. Den 1 januari 2015 slogs de tidigare 21 länspolismyndigheterna och Rikspolisstyrelsen samman till en enda myndighet. Samtidigt blev Säkerhetspolisen en egen fristående myndighet. I dag är Polismyndigheten indelad i polisregioner. Tanken med den stora förändringen var att göra polisen mer enad och lika i hela landet.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
statlig	som hör till staten
myndighet	en del av staten som har ett särskilt uppdrag
förebygga	göra något i förväg så att ett problem inte uppstår

ORD	FÖRKLARING
utreda	ta reda på vad som har hänt
trygghet	känslan av att vara säker och inte rädd
egendom	saker som någon äger, t.ex. en bil eller en lägenhet
räddningstjänst	de som hjälper vid t.ex. brand och olyckor (brandkår)
anmäla	berätta för polisen att ett brott har hänt
utfärda	tillverka och lämna ut en handling, t.ex. ett pass
medborgare	en person som hör till ett land, t.ex. svensk medborgare
spärra	göra så att en handling inte längre går att använda
fristående	som står för sig själv och inte hör ihop med en annan del

Läsförståelsefrågor

1. Vad betyder det att polisen ska "förebygga" brott?
 1. Att polisen straffar alla som har gjort fel.
 2. Att polisen försöker stoppa brott innan de händer.
 3. Att polisen bara skriver rapporter efteråt.
2. När ska man ringa 112 enligt texten?
 1. När man vill boka tid för ett nytt pass.
 2. När det är akut, till exempel när ett brott pågår eller någon är i fara.
 3. När man har en fråga om öppettider.
3. Varför är det viktigt att bara ringa 112 i riktiga nödlägen?
 1. För att samtalet kostar mycket pengar.
 2. För att de som verkligen behöver hjälp ska få svar snabbt.
 3. För att numret bara är öppet på dagen.
4. Vad gäller för pass och nationellt id-kort som polisen utfärdar?
 1. Alla som bor i Sverige kan få dem av polisen.
 2. De gäller bara svenska medborgare.
 3. Man får dem direkt utan att boka tid.
5. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Numret 114 14 är öppet dygnet runt, alla dagar.
 2. Man kan bara anmäla brott genom att ringa, inte på nätet.
 3. Polisen kan spärra ett pass som har försvunnit.
6. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Polismyndigheten bildades i sin nuvarande form 2015.
 2. Säkerhetspolisen är en del av Polismyndigheten.
 3. Polismyndigheten har exakt 30 000 anställda.
7. Texten säger att numret 112 går till SOS Alarm, inte direkt till polisen. Förklara med egna ord vad SOS Alarm gör när man ringer.
8. Varför är det bra att snabbt anmäla ett borttappat pass till polisen? Svara med stöd i texten.

Facit

1. Att polisen försöker stoppa brott innan de händer.
1. När det är akut, till exempel när ett brott pågår eller någon är i fara.
1. För att de som verkligen behöver hjälp ska få svar snabbt.
1. De gäller bara svenska medborgare.
1. ja b) nej (man kan också anmäla på polisen.se eller på en polisstation) c) ja
1. ja b) nej (Säkerhetspolisen blev en egen fristående myndighet) c) det står inte i texten (exakt antal anställda nämns inte)
- Exempel på svar: SOS Alarm svarar när man ringer 112 och kopplar vidare till rätt hjälp, till exempel polis, ambulans eller räddningstjänst.
- Exempel på svar: Då kan polisen spärra passet så att ingen annan kan använda det, vilket skyddar dig om handlingen har försvunnit.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Trygghetsskapande samhällstext som ger eleverna konkret nytta: skillnaden mellan 112 (akut) och 114 14 (icke akut), hur man anmäler brott samt att polisen utfärdar pass och nationellt id-kort. Tema: samhälle och välfärd. Var tydlig med att pass/id-kort via polisen gäller svenska medborgare, så att inga missförstånd uppstår. Fråga 7 är en inferensfråga om SOS Alarms roll. Texten undviker medvetet allt tal om vem som begår brott. Låt gärna eleverna jämföra polisens uppgifter och nödnummer med sina egna länder.

Diskussionsfrågor

- Vilken skillnad är det mellan att ringa 112 och att ringa 114 14? Ge ett exempel på varje.
- Texten säger att polisen också utfärdar pass och nationellt id-kort. Vilka myndigheter är annars viktiga att känna till när man är ny i Sverige?
- Hur tror du att man kan skapa trygghet i ett bostadsområde? Vad kan polisen göra, och vad kan grannarna göra?
- **Skriv (5 meningar):** Beskriv vad du skulle göra om du blev bestulen på din väska med pass. Vilket nummer ringer du, vad anmäler du och varför är det viktigt att göra det snabbt?

Källor och faktagranskning

- Polismyndigheten: Uppdrag och mål – <https://polisen.se/om-polisen/uppdrag-och-mal/>
- Polismyndigheten: Polisens telefonnummer (112 och 114 14) – <https://polisen.se/om-polisen/kontakt/polisens-telefonnummer/>
- Polismyndigheten: Pass och nationellt id-kort – <https://polisen.se/tjanster-tillstand/pass-och-nationellt-id-kort/>
- SOS Alarm: 114 14 – polisens nummer vid icke akuta händelser – <https://www.sosalarm.se/112-och-andra-viktiga-nummer/viktiga-nummer/11414/>

Faktagranskad mot ovanstående källor i juni 2026. Nyckelfakta: Polisen i Sverige är en statlig myndighet (Polismyndigheten) som lyder under Justitiedepartementet och ska bland annat förebygga brott, utreda brott och hjälpa människor som behöver det. Ring 112 vid akuta nödlägen, när ett brott pågår eller när det är fara för liv eller egendom; numret går till SOS Alarm och är gratis dygnet runt. Ring 114 14 i icke akuta ärenden, till exempel för att anmäla ett brott som redan har hänt, lämna tips eller ställa frågor; numret är öppet dygnet runt. Många anmälningar kan också göras på [polisen.se](https://www.polisen.se) eller på en polisstation. Polisen utfärdar pass och nationellt id-kort till svenska medborgare; man bokar tid och besöker en passexpedition. Tappar man bort eller blir bestulen på pass eller id-kort kan polisen spärra handlingen. Den 1 januari 2015 slogs de tidigare 21 länspolismyndigheterna och Rikspolisstyrelsen samman till en enda myndighet, Polismyndigheten, medan Säkerhetspolisen blev en egen fristående myndighet. Myndigheten är indelad i polisregioner. OSÄKERHET/ATT MARKERA FÖRSIKTIGT: Exakt antal anställda och antal polisregioner kan ändras över tid – texterna håller sig till allmänna formuleringar. Nationellt id-kort och pass via polisen gäller endast svenska medborgare; personer som är nya i Sverige och inte är medborgare får alltså inte dessa handlingar via polisen, vilket texterna är tydliga med. Numret 112 administreras av SOS Alarm (inte polisen direkt) men kopplar vidare till bland annat polis, ambulans och räddningstjänst – detta formuleras försiktigt. Texterna undviker helt generaliseringar om brottslighet eller om olika grupper och håller sig till vad polisen gör och hur man kontaktar den.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-25.